

nunca pueden pagarle sus Deudores, si bien manifestos, pero fallidos.

Entre tanto, nota si David cumplió à Dios lo que le prometió, quando dixo: *Señor, abrirás mis labios, y mi boca anunciará tu alabanza.* (60) En pocos Versos, que añadió despues de aquel, mira como anunció todo

(60)
Domine labi
mea aperies, &
os meum a
un
ciabit laudem
tuam.

Fin del Misericordie.

PRAC.

PRACTICA

DE INTERIOR.

UNION CON DIOS.

PARA LAS ACCIONES, ASSI PARTICULARES, como generales, que se ofrecen al dia.

SACADA DE LOS PSALMOS PARA uso especialmente de las personas, que viven en Religion.

PARTE PRIMERA:

La qual abraza las acciones cotidianas.

Al oír al despertador.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, exurgam diluculo. *Psalm. 107.*

Al vestirse.

Deus Deus meus ad te de luce vigilo: *Con lo que se sigue. Psalm. 62.*

L 2

Al

Al prevenirse para la Oracion.

Omnia à te expectant, vt des illis escam in tempore. Dante te illis colligent: aperiente te manum tuam, omnia implebuntur bonitate, avertente autem te faciem turbabuntur. Auferes spiritum eorum, & deficient, & in pulverem suum revertentur. *Psalm. 103.*

Oculi omnium in te sperat Domine, & tu das illis escam in tempore opportuno: aperis tu manum tuam, & implet omne animal benedictione. *Psalm. 144.*

Catuli leonum rugientes, vt rapiant, & querant à Deo escam sibi. *Psalm. 103.* *Tal os imaginareis que sois, y assi os animareis à arrebatat à Dios de las manos la comida con amorosa violencia, quando llegasse à dificultarosla.*

Quemadmodum desiderat Cervus ad fontes aquarum, ira desiderat Anima mea ad te Deus. Sicuti Anima mea ad Deum fortem vivum: quando veniam, & apparebo ante faciem Dei: Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie, vbi es Deus tuus? Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam, quoniam transibo in locum Tabernaculi admirabilis vsque ad Domine Dei. *Psalm. 41.*

Dat

Dat Jumentis escam ipsorum; & pulis Corvorum invocantibus eum. *Psalm. 146.* *T assi tambien confiareis vos.*

Gustate, & videte quoniam suavis est Dominus: Beatus vir, qui sperat in eo. *Psalm. 33.*

Manè astabo sibi, & videbo, quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. *Psalm. 5.*

Prævenerunt oculi mei ad te diluculo, vt meditarer eloquia tua. *Psalm. 118.*

Dirigatur Domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. *Psalm. 140.*

Potabunt omnes Bestiæ agri: expectabunt onagri in siti sua. *Psalm. 103.* *T esto serà vn humillarse, diciendo, que mientras en aquella hora à vuestros hermanos (quales mansos animales domesticos) darà Dios de beber abundantemente, vos qual jumentillo sylvestre quiza os transireis de sed.*

Vacate, & videte quoniam ego sum Deus exaltabor in gentibus, & exaltabor in terra. *Psalm. 45.*

Al tomar agua bendita para començar la Oracion.

Declinate à me maligni, & scrutabor mandata Dei mei. *Psalm. 118.*

L 3

Al

Al empezar la Oracion antes de arrodillarse.

Aperiet mihi portas iustitiæ ingressus in
 eas confitebor Domino: *Esto direis à los Santos
 Angeles, como à Nobles Gentiles-Hombres de Ca-
 mara de Dios; y hareis cuenta, que ellos embiandoos
 à Maria Santissima, os responden, Hæc porte Do-
 mini, iusti intrabunt in eam. Psalm. 117. porque
 por medio de ella aveis de conseguir audiencia, si
 quereis tenerla benigna.*

*Para humillarnos quando nos vieremos en la Divina
 presencia.*

Domine quid est homo, quia innotuisti
 ei, aut filius hominis, quia reputas eum? *Ps.
 143. no dice cognitus es ab eo, sino innotuisti
 ei, porque no ha sido el hombre el primero à conocer,
 à Dios, sino Dios en darse à conocer al hombre.*

Al pedir luz para la Oracion.

Revela oculos meos, & considerabo mi-
 rabilia de lege tua. *Psalm. 118. Que es pedir, que
 entendais las Escrituras segun su sentido; Da mihi
 intellectum, & scrutabor legem tuam, & cu-
 ro:*

studiam illam in toto corde meo. *Psalm. 118.*

Quoniam tu illuminas lucernam meam
 Domine; Deus meus illumina tenebras meas.
Psalm. 17.

Emitte lucem tuam, & veritatem tuam,
 ipsa me deduxerunt, & adduxerunt in mon-
 tem sanctum tuum, & in tabernacula tua.
*Psalm. 42. De duxerunt, & adduxerunt está
 puesto al modo profetico en vez de deducunt, &
 adducunt.*

Deus miseratur nostri, & benedicat nobis
 illuminet vultum suum super nos, & misera-
 tur nostri; vt cognoscamus in terra viam
 tuam, in omnibus gentibus salutaré tuum,
Psalm. 66.

Memento nostri Domine in beneplacito
 populi tui; visita nos in salutari tuo, ad viden-
 dum in bonitate (esto es, bonum) electorum
 tuorum; ad lætandum in læticia gentis tuæ, vt
 lauderis cum hæreditate tua. *Psal. 105.*

Incola ego sum in terra, non abscondas
 à me mandata tua. *Psalm. 118. Porque es
 proprio de los forasteros ser poco practicos de el
 País.*

Servus tuus sum ego, da mihi intellec-
 tum, vt sciam testimonia tua. *Psalm. 118. Porque*

es obligacion de los siervos procurar entender la voluntad de su Señor.

Deus tu scis insipientiam meum, & dilecta mea à te non sunt abscondita. *Psal. 68.* Los quales deliros aumentan la ignorancia natural.

Qui fedes super Cherubim, manifestare coram Ephraim, Benjamin, & Manasse: ostende faciem tuam, & salvi erimus. *Psal. 79.*

Notam fac mihi viam in qua ambulem, quia ad te levavi animam meam. *Psal. 142.*

Para humillarse, quando en el progreso de la Oracion no se tuviere esta luz, y para reiterar las instancias.

Comprehenderunt me iniquitates meae, & non potui vt viderem. *Psal. 39.*

Domine Deus virtutum, quousque irascèris super orationem servi tui. *Psal. 79.*

Nunquid cognoscentur in tenebris mirabilia tua, aut iudicia tua in terra oblivionis. *Psal. 87.* Esto es, en tierra à quien Dios ha olvidado.

Para suplicar à Dios, que se digne de hablaros.

Auditam fac mihi mane misericordiam tuam,

tuam, quia in te speravi: Notam fac mihi viam, in qua ambulem, quia ad te levavi animam meam. *Psal. 142.*

Beatus, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum. *Psal. 93.*

Ignitum eloquium tuum vehementer, & servus tuus dilexit illud. *Psal. 118.*

Fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam, & iustificationes tuas doce me. *Psal. 118.*

Viam iustificationum tuarum iustue me, & exercebor in mirabilibus tuis. *Psal. 118.*

Fac enim servo tuo secundum misericordiam tuam, & iustificationes tuas doce me. *Psal. 118.*

Bonus, es tu, & in bonitate tua doce me iustificationes tuas. *Psal. 118.*

Vias tuas Domine demonstra mihi, & semitas tuas, edoce me. *Psal. 42.* Todo lo qual es pedir à Dios, que haga el oficio de Maestro, y assi que hable estando vos solamente oyendo, y dicho so vos, si os dixere como à David.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradieris; firmabo super te oculos meos. *Psal. 31.* Por tanto pedidle esto mismo.

Para disponerò à oírle, quando comiense à hablaros.

Audiam quid loquatior in me Dominus Deus. *Psalm. 88.* Y para discernir, si es verdaderamente èl quien habla, sirven las palabras inmediatas: Quoniam loquetur pacem in Plebem suam, & super Sanctos suos, & in eos, qui convertuntur ad cor; por que quando Dios habla, siempre dexa en el Alma mucha paz, y aora habla à los pecadores (in Plebem suam) aora à los Justos (super Sanctos suos) aora aquellos que se convierten actualmente (in eos, qui convertuntur ad cor) siempre encamina su hablar à la paz; esto es, à establecer una perfecta concordia entre la carne, y el espíritu; entre el apètitu sensitivo; y la razon; entre el hombre, y Dios.

Obmutui, porque para oír à Dios, que os habla en esta forma, lo primero que conviene es callar, & humiliatus sum, luego conviene humillarse, & filii à bonis, despues conviene atender, para tomar aquellos buenos recuerdos, que Dios hará. Et dolor meus renovatus est. Este es el primer efecto, que excita en nosotros esta locucion Divina, una compuncion grandissima por la mala correspondencia, que tenemos con Dios, despues

può de lo qual se sigue: vn desèo ardentissimo de servirle con fidelidad. Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis. *Psalm. 38.*

Para darle gracias, despues de averos hablado.

Domine quid est homo, quod memor es eius, aut filius hominis, quoniam visitas eum? *Psalm. 8.*

Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super meliori meo. *Psalm. 118.*

Narraverunt mihi iniqui fabulationes, sed non ut lex tua. *Psalm. 118.*

Para darle gracias por qualquiera consuelo extraordinario, recibido en la Oracion.

Confiteantur Domino misericordie eius, mirabilia eius filijs hominum, quia satiavit animam inanem, & animam esurientem satiavit bonis. *Psalm. 106.*

Quam magna multitudo dulcedinis tue Domine, quam abscondisti timentibus tuis. *Psalm. 30.*

Man-

Mandavit nubibus desuper, & ianuas Cœli aperuit, & pluit illis manna ad manducandum Panem Angelorum manducavit homo, cibaria misit eis in abundantia. *Psalm. 77.*

Repleti sumus manè misericordia tua, exultavimus, & delectati sumus. *Psalm. 89.*

Vir insipiens non cognoscet, & stultus non intelliget hæc. *Psalm. 91. Esto aveis de dezir compadeciendos de los Mundanos.*

Suavis Dominus vniversis, & miserationes eius super omnia opera eius. *Esto es, sobre todos, aun los mas indignos, como sois vos. Psalm. 144.*

Non secundùm peccata nostra fecit nobis, neque secundùm iniquitates nostras retribuit nobis. *Psalm. 102.*

Quis sicut Dominus Deus noster, qui in altis habitat, & humilia respicit in Cœlo, & in terra: suscitans à terra inopem, & de stercore erigens pauperem. Ut collocet principibus, cum principibus populi sui. *Psalm. 112. La palabra in Cœlo, se refiere à aquella qui in altis habitat, y la palabra in terra, se refiere à aquella humilia respicit, y es transposicion usada de los Hebreos.*

Pluviam voluntariam segregabis Deus hereditati tuæ, & infirmata (esto es, quia infirma-

mata est) ut verò perfecisti eam. Animalia tua habitabunt in ea: parasti in dulcedine tua pauperi Deus. *Psalm. 67.*

Propè est Dominus omnibus invocantibus, omnibus invocantibus eum in veritate. *Psalm. 144.*

Pax multa diligentibus legem tuam. *Psalm. 118.*

Magnificabit Dominus facere nobiscum, facti sumus lætantes. *Psalm. 125.*

Para ratificar los propositos de servirle fielmente, en reconocimicno del consuelo.

Dominus dedit benignitatem, & terra nostra dabit fructum suum. *Psalm. 48.*

In æternum non obliviscat iustificationes tuas, quia in ipsis vivificasti me. *Psalm. 118.*

Tibi dixit cor meum: exquirit te facies mea, faciem tuam Domine requiram. *Psalm. 26.*

Iuravi, & statuis custodire iudicia iustitiarum. *Psalm. 118.*

Viam mandatorum tuorum cucurri, eum dilatasti cor meum. *Psalm. 118.*

Concupivit anima mea desiderare iustificationes tuas in omnitempore. *Psalm. 118. Fassi por lo menos aveis de desear tener de se.*

Portio mea Domine dixi custodiri legem tuam. *Psalm. 118.*

Si oblitus fuero tui Ierusalem, oblivioni detur dextera mea, adhæreat lingua mea faucibus meis, si non meminero tui; si non proposuero Ierusalem in principio lætitiæ meæ. *Psalm. 140.*

Custodiam legem tuam semper, in sæculum, & in sæculum sæculi. *Psalm. 118.*

Para animaros à occultar aquellos dones, que Dios en la Oracion os comunicare.

In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi. *Psalm. 118.*

Para excitar gran temor, quando fuereis tentado de dexar la Oracion.

Omnem escam abominata est anima eorum, appropinquaverunt vsque ad portas mortis. *Psalm. 106.* Omnis esca; el Manà symbolo propriissimo de aquel manjar que se gusta en la Oracion.

Percussus sum ut fœnum, & aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum. *Psalm. 101.*

Posuisti tenebras, & facta est nox: in ipsa pertransibit omnes bestie silvæ; esto es, todas las pasiones del corazón. *Psalm. 103.*

Nisi quia lex tua meditatio mea est, tunc forte periissem in humilitate mea. *Psalm. 118.*

Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis. *Psalm. 118.* De manera, que quitada es la luz arreis de caer.

Nescierunt, neque intellexerunt: in tenebris ambulat, movebuntur omnia fundamenta terræ. *Psalm. 81.*

Deum non invocaverunt: y què se figuro de ar? Illic trepidaverunt timore ubi non erat timor. *Psalm. 52.* Tanta es su cobardia en las tentaciones.

Benedictus Deus, qui non amovit orationem meam, & misericordiam suam à me. *Psalm. 65.* A lo qual añade San Agustín: Cum videris non à te amoveri deprecationem tuam securus esto, quia non est à te amota misericordia eius. Inferid, pues, vos de lo contrario, y temed no sea que si amota sit deprecatio, amota sit misericordia.

Para proponer el no irse à dormir, si primero no se buviere tenido la Oracion.

Si ascendero in lectum strati mei: si dedero somnum oculis meis, & palpebris meis dormitationem: & requiem temporibus meis: donec inueniam locum Domino. *Psalm. 131. T que otra cosa es hallar lugar para Dios, sino hazer de vuestro corazon Templo para Dios, y alli invocarle?*

Si oblitus, fuero tui Ierusalem, oblivioni detur dextera mea; adhæreat lingua mea faucibus meis si non meminero tui. Si non proposuero Ierusalem in principio lætitiæ meæ. *Psalm. 136.*

Para ayudarse, quando se hallare vno seco, y desconsolado en el tiempo de la Oracion.

Deus, Deus meus respice in me, quare me dereliquisti, longè à salute mea verba delictorum meorum. *Psalm. 21. Esto es, mea delicta conforme à la frase Hebræa.*

Aruit tamquam testa virtus mea, & lingua mea

mea adhæsit faucibus meis, & in pulverem deduxisti me. *Psalm. 21.*

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum. *Psalm. 37.*

Vt iumentum factus sum apud te; & ego semper tecum. *Psalm. 22. Dios os trata como à un jumentillo, quando en vez de alimentaros con Manà en la Oracion, os apacienta con heno seco, mas no por esso le dexeis.*

Domine Deus virtutem quousque irasceris super orationem servi tui? Cibabis nos paucis lacrymarum, & potum dabis nobis in lacrymis in mensura. *Psalm. 79.*

Vsquequo Domine repellis orationem meam, avertis faciem tuam à me? Pauper sum ego, & in laboribus à iuventute mea. *Psalm. 87.*

Expandi manus meas ad te, anima mea sicut terra sine aqua tibi. *Psalm. 142.*

Quare faciem tuam avertis? Oblivisceris inopiam nostram, & tribulationis nostræ. *Psalm. 43.*

Vsquequo Domine oblivisceris me in finibus? vsquequo avertis faciem tuam à me? *Psalm. 12.*

Dederunt in escam meam fel, & in siti mea potaverunt me aceto. *Psalm. 67. Como quien se quexa con Dios, de que en lugar de hallar dulcu-*

ra en la Oracion, como otros la hallan; encontreis amargura.

Vt quid Deus repulisti in finem? iratus est furor tuus super oves pascuæ tuæ. *Psal. 37.*

Lætifica animam servi tui, quoniam ad te Domine animam meam levavi: quoniam tu Domine suavis, & mitis, & multæ misericordiæ omnibus invocantibus te. *Psal. 85.*

Posuit flumina in desertum, & exitus aquarum in sitim: terram fructiferam in falsuginem à malicia inhabitantium in ea. *Psal. 206.* Otro tanto es nuestro corazón en el desconsuelo.

Vivifica me, & custodiam sermones tuos. *Psal. 88.*

Para ayudarse en las desolaciones que suceden, áun fuera de la Oracion.

Anima mea turbata est valde, sed tu Domine vsquequo? *Psal. 6.*

Vt quid Domine recessisti longè? despicias in oportunitatibus in tribulatione? *Psal. 9.*

Secundum misericordiam tuam memento mei tu propter bonitatem tuam. *Psal. 33.*

Respice in me, & miserere mei, quia vinctus, & pauper sum ego. *Psal. 23.*

Ne

Ne avertas Domine faciem tuam à me: ne declines in ira à servo tuo. *Psal. 26.*

Inclina ad me autem tuam, accelera, vt eruas me. *Psal. 30.*

Redde mihi læticiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me. *Psal. 50.*

Laboravi clamas, rauca factæ sunt fauces meæ, defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum. *Psal. 68.*

Miser factus sum, & curvatus sum vsque in finem, tota die contristatus ingrediebat. *Psal. 37.*

Ne avertas faciem tuam à puero tuo, quoniam tribulor velociter exaudi me: intende animæ meæ, & libera eam. *Psal. 68.*

Defecerunt oculi mei in eloquium tuum dicentes, quando consolaberis me? *Psal. 118.*

Dormitavit anima mea præ tædio; confirma me in verbis tuis. *Psal. 118.*

Quare oblitus es mei, & quare contristatus incedo, dum affigit me inimicus? *Psal. 41.*

Miserere mei Domine quoniam ad te clamavi tota die: lætifica animam servi tui, quoniam ad te Domine animam meam levavi: Quoniam tu Domine suavis, & mittis, & multæ misericordiæ omnibus invocantibus te. *Psal. 85.*

M 2

In

In me tranſierunt ira tua, & terrores tui conturbaverunt me: circumdederunt me ſimul. Elongasti à me amicum, & proximum, & notos meos à miseria. *Psalm. 87.* Por estos vltimos podeis bien entender à los Santos vuestros Abogados; pues parece que ninguno se mueve para animaros, quando la desolacion es profunda.

Exurge quare obdormis Domine, exurge, & ne repellas in finem. Quare faciem tuam avertis, obliuisceris inopiae nostrae, & tribulationis nostrae: Quoniam humiliata est in pulvere anima nostra, conglutinatus est in terra venter noster. Exurge Domine adiuua nos, & redime nos propter nomen tuum. *Psalm. 43.*

A fortitudine manus tuae ego defeci in increpationibus. Propter iniquitatem corripuisti hominem, & tabescere fecisti sicut araneam animam eius: Veruntamen vanè conturbatur omnis homo (porque se Dios no quiere consolarlo, en vano busca consolaciones de otra parte) Exaudi orationem meam, & deprecationem meam, auribus percipe lacrymas meas. *Negilas (entonces Dios calla verdaderamente, quando, ni aun muestra darnos oidos) quoniam advena ego sum apud te, & peregrinus sicut omnes patres mei (es peregrino en la tierra, quien*

no tiene à la tierra por Patria, sino al Cielo, y assi recurre à Dios con confianza) Remitte mihi vt refrigerer priusquam abeam, & amplius non ero (esto es, non ero amplius peregrinus) *Dixit, pues, oportunamente refrigerer, porque desde aqui no se goza hartura de consuelo, sino vn simple refrigerio, como cosa propria de los peregrinos en sus viages. Psalm. 38.*

Fac mecum signum in bonum (esto es, dame alguna buena señal) vt videant qui oderunt me, & confundantur, quoniam tu Domine adiuvisti me, consolatus es me. *Psalm. 8.* Parece que esta buena señal sea la alegria espiritual propria de los Justos, como dize Belarmino.

Para alentarnos al mismo tiempo con la esperanza de aver de ser visitado presto de Dios.

Non in finem obliuio erit pauperis: patienter pauperum non peribit in finem. *Psalm. 9.*

Quare tristis es anima mea; & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi salutare vultus mei, & Deus meus. *Psalm. 49.*

Expecta Dominum viriliter age, confor-

retur cor tuum, & sustine Dominum. *Psalm.* 26.

Deus manifestè veniet, Deus noster, & non filebit. *Psalm.* 47.

Expectabo eum, qui saluum me fecit à pu-
sillanimitate spiritus; & tempestate. *Psalm.* 53.
Fecit, se dixit en el estilo profetico en lugar de fa-
ciet.

In umbra alarum tuarum sperabo; donec
transcat iniquitas. *Psalm.* 56.

Nunquid in æternum proijcet Deus? Aut
non apponet ut complacitior sit adhuc? Aut in
finem misericordiam suam absinder à genera-
tione in generationem, aut oblivifcetur mise-
reri Deus, aut continebit in ira sua misericor-
dias suas? *Psalm.* 76.

Non in perpetuum irasctetur, neque in
æternum comminabitur. *Psalm.* 102.

Dat nivem, sicut lanam: nebulam (id est
pruinam) sicut cinerem spargit, mittit crista-
llum suam (id est glaciã) sicut buccellas. An-
te faciem frigoris eius quis sustinebit? Emitte-
re verbum suum, liquefaciet ea, flavies spiritus
eius, & fluent aque. *Psalm.* 147. que es to mismo
que dezir: con quan poco puede Dios, si quiere, der-
retir va tan gran yelo?

Deus;

Deus iudex iustus, fortis, & patiens: nun-
quid irascitur per singulos dies? *Psalm.* 7.

Ad vesperam demorabitur fletus, ad ma-
tutinum læticia. *Psalm.* 29.

Sustinentes Dominum ipsi hæreditabunt
terram. *Psalm.* 36.

Habitare facit sterilem in domo, matrem
filiorum lætantem. *Psalm.* 112.

Lacta super Dominum curam tuam, & ipse
te enutriet: non dabit in æternum fluctuationem
iusto. *Psalm.* 14.

Tu dominaris potestati maris: motum au-
tem fluctuum eius tu mitigas. *Psalm.* 88.

Animã nostrã sustinet Dominum; (esto es,
le estã esperando pacientemente) quoniam adiutor,
& protector noster est; quia in eo lætabitur cor
nostrum. *Psalm.* 32.

Para dar gracias à Dios quando finalmente se ayan
passado estas desolaciones, y aya buuelto

à visitarnos.

Convertisti planctum meum in gaudium
mihi: concidisti sacco meum, & circumdedi-
sti me læticia: Ut content tibi gloria mea, & non
compungar: Domine Deus meus in æternum
confitebor tibi. *Psalm.* 29.

M4

Dis-

Discedite à me omnes, qui operamini iniquitatem, quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei. *Psal. 6.*

Quantas ostendisti mihi tribulationes multas, & malas, & conversus vivificasti me, & de abyssis terræ iterum reduxisti me: multiplicasti magnificentiam tuam, & consolatus es me. *Psal. 70.*

Petierunt, & venit coturnix, & pane cæli saturavit eos: dirupit petram, & fluxerunt aquæ, abierunt in secco flumina: quoniam memor fuit verbi sancti sui, quod habuit ad Abraham puerum suum. *Psal. 104.*

Et deduxit populum suum in exultatione, & electos suos in læticia. *Psal. 104.*

Secundum multitudinem dolorum meorum, in corde meo, consolationes tuæ lætificaverunt animam meam. *Psal. 93.*

Dedit eis petitionem eorum, & misit saturitatem in animas eorum. *Psal. 105.*

Statuit procellam eius in auram, & siluerunt fluctus eius. Et lætati sunt, quia siluerunt, & deduxit eos in portum voluntatis eorum. *Psal. 106.*

Posuit desertum in stagna aquarum, & traem sine aqua in exitus aquarum. *Psal. 106.*

Con-

Convertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum. *Psal. 113.*

Videant qui oderunt me, & confundantur, quoniam tu Domine adiuvisti me, & consolatus es me. *Psal. 85.*

Lætati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti, annis quibus vidimus mala. *Psal. 89.*

Ego dixi in excessu mentis meæ: projectus sum à facie oculorum tuorum. Ideo exaudivisti vocem orationis meæ, dum clamarem ad te. *Psal. 30. Estoies, quando os iur gavis mas abandonado: projectus.*

Renuit consolari anima mea: memor fui Dei, & delectatus sum. *Psal. 76.*

In die tribulationis meæ Deum exquisivi manibus meis, & nocte contra eum, & non sum deceptus. *Psal. 72. Dios se dexa ballar dum en las tinieblas, buscando como con las manos à tientas.*

Educens nubes ad extremo terræ, fulgura in pluviam fecit. *Psal. 134.*

Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ, & timerunt. *Psal. 76. Por aguas convenientemente se entienden las tempestades del Alma, deshechas al primer comparecer Dios en ella.*

Exor-

Exortum est in tenebris lumen rectis; misericors, & miserator, & iustus. *Psalm. 111.* qui

Antes de dezir el Oficio Divino, & otras semejantes Oraciones vocales.

Lingua mea meditabitur iustitiam tuam tota die laudem tuam. *Psalm. 34.*

Vespere, & mane, & meridie harrabo, & annuntiabo; & exaudiet vocem meam. *Psalm. 54.*

A solis ortu vsque ad occasum, laudabile nomen Domini. *Psalm. 112.* *Esto es, desde por la mañana hasta la noche.*

Adiuor meus tibi psallam, quia Deus susceptor meus est: Deus meus misericordia mea. *Psalm. 58.*

Repelatur os meum laude, vt cantein gloriam tuam, tota die magnitudinem tuam. *Psalm. 70.*

Exultabunt labia mea, cum cantauero tibi, & anima mea, quam redemisti, sed & lingua mea tota die meditabitur iustitiam tuam. *Psalm. 70.*

Cantabo Domino in vita mea; psallam Deo meo quandiu sum. Iucundum sit ei eloquium

quium meum: ego vero delectabor in Domino. *Psalm. 103.*

Viver anima mea, & laudabit te, & iudicia tua adiuuabunt me. *Psalm. 118.*
Lauda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea. Psallam Deo meo quandiu fuero. *Psalm. 114.*

In conspectu Angelorum psallam tibi adorabo ad Templum Sanctum tuum, & confitebor nomini tuo, super misericordia tua, & veritate tua, quoniam magnificasti super omne nomen sanctum tuum. *Psalm. 137.*

Laudationem Domini loquetur os meum: & benedicat omnis caro nomini Sancto eius in seculum, & in seculum seculi. *Psalm. 144.*
Deo nostro sit iucunda, decoraque laudatio. *Psalm. 145.*

Psallite Deo nostro, psallite, psallite Regi nostro, psallite. Quoniam Rex, omnis terra Deus psallite sapienter. *Psalm. 46.* *Nada a quella palabra sapienter, y luego confundias de vos mismo, si al rezar el Oficio Divino, ò no sabeis lo que os dezis, ò à lo menos no estais atento à ello.*

Immola Deo sacrificium laudis, & redde Altissimo vota tua. *Psalm. 49.* *Asi aveis de dezir à vnestra Alma para despreciarla.*

Des-

Despues del Oficio Divino.

Sic psalmum dicam: Nomini tuo in saeculum saeculi, vt reddam vota mea de die in diem: *Psalm. 60.*

Para el Examen antes de Confessarse. Vcale mas abaxo el titulo: Examen de la Conciencia.

Al ir à Confessarse.

Iniquitatem meam annuntiabo, & cogitabo pro peccato meo. *Psalm. 37.* Lee San Gerónimo, Sollicitus ero pro peccato meo, pensando en lo que he de hazer para satisfacerle.

Inmediatamente despues de la Confesion, arrodillarse para cumplir la penitencia, invocando el favor de los Santos.

Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam non abscondi. Dixi confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Pro hac

hac orabit ad te omnis Sanctus in tempore opportuno. *Psalm. 31.* Notad aquella palabra Aduersum me, y aprended à culparos à vos mismo, y no à alguno otro, de vuestra maldad.

Para hazer coloquios dulcemente con Dios despues de la Misa.

Die anima mea: salus tua ego sum. *Psalm. 34.*

Ego dixi Domine miserere mei: sana animam meam, qui peccavi tibi. *Psalm. 34.*

Nederelinquas me Domine Deus meus, ne discesseris à me. *Psalm. 37.*

O Domine saluum me fac, ò Domine bene prospere. Benedictus qui venit in nomine Domini. *Psalm. 177.* (venit, ha venido.)

Deus meus estu, & confitebor tibi: Deus meus estu, & exaltabo te. *Psalm. 117.* Quando podreis dezir à Dios con mas razon, que es vuestro, que quando està dentro de vos?

Apud me oratio Deo vitæ meæ: dicam Deo susceptor meus es. *Psalm. 41.* Sino es que en tal ocasion querrais antes dezir: Susceptor tuus sum.

Domum tuam Domine decet sanctitudo in

in longitudinem dierum. *Psal. 92. T assi animas à vna constante innocencia.*

Nonne Deo subiecta erit anima mea? Ab ipso enim salutare meum. *Psal. 61.*

Quid mihi est in Cælo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. *Psal. 72. Renuncia el Cielo, y la tierra, quien no quiere mas que à Dios, contento de ser en este mundo privado, no solo de los gustos humanos, mas tambien de los gustos Celestiales.*

Benedic anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini Sancto eius. *Psal. 102.*

Domine dilexi decorem Domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ, *tal es vuestro corazon, y assi benedite templo.*

Clamavi ad te Domine, dixi, tu es spes mea, portio mea in terra viventium. *Psal. 41.*

Parasti in conspectu meo mensam adversus eos qui tribulant me.

Vivit Dominus, & benedictus Deus meus, & exaltetur Deus salutis meæ. *Psal. 17.*

Para animarse à estar retirado de los hombres, aun en tiempo de desamparo, y entonces mas que nunca.

Cor meum conturbatum est in me; & formidio mortis cecidit super me. Timor, & tremor venerunt super me, contexerunt me tenebræ. Et dixi: *Quæ cosa?* Quis dabit mihi penas sicut columbæ, & volabo, & requiescam? Ecce elongavi fugiens, & mansi in solitudine. Expectabam eum, qui salvum me fecit à pusillanimitate spiritus, & tempestate. *Psal. 54. Eccit esta puesto en lugar de Faciet à lo profetico.*

A voce gemitus mei adhæsit os meum carni meæ, *y què se siguió?* Similis factus sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nycticorax in domicilio; vigilavi, & factus sum sicut passer solitarius in tecto. *Psal. 101.*

In terra deferta, & in via, & in aquosa sic in Sancto apparui tibi, vt viderem virtutem tuam, & gloriã tuam. *Psal. 62. Esto es, ita vt viderem, tanto aprovecha estar en vn lugar solitario.*

Transmigra in montem sicut passer, quoniam ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas suas in pharetra, vt sagittent in

in obscuro rectos corde. Psalm. 10. Exortanos à
estâr solos, para huir de las affecções de los pecca-
dores, que quisieran derribarnos. Cadent in retia-
culo eius peccatores. *Què aveis de hazer vos, pues,*
para no dâr en los mismos laços del Demonio? Sin-
gulariter sum ego donec transeam. Estaros so-
lo, que es dezir distante de tales laços; y esto no por
poco tiempo, sino hasta el fin, donec transeam.
Psalm. 40. *Asi lo interpreta San Juan Chrystos-*
mo.

Para pedir à Dios direccion para algun negocio, que
se emprende.

Dirige me in veritate tua, & doce me, quia
tu es Deus salvator meus, & sustinui tota die.
Psalm. 24.

Respice in servos tuos, & in opera tua, &
dirige filios eorum: & sit splendor Domini Dei
nostri super nos, & opus manum nostrarum di-
rige. Psalm. 89.

Al ir primero à la Mesa, y despues à la conversa-
cion ordinaria.

Pone Domine custodiam ori meo (à la bo-
ca para la Mesa) & ostium circumstantiæ labijs
meis (à los labios para la conversacion) Psalm.
140.

Al ir à la conversacion, que aora se dixó.

Dixi custodiam vias meas, vt non delin-
quam in lingua mea. Psalm. 38.

Vir linguosus non dirigetur in terra. Psalm.

139.

Statue servo tuo eloquium tuum in timo-
re tuo. Psalm. 118.

Non faciam proximo meo malium, & op-
probrium non accipiam adversus proximos
meos. Psal. 14.

Ostium abundabit malitia, & lingue tua
concinnabat dolos; sedens adversus fratrem
tuum loquebaris, & adversus filium matris tue
ponebas scandalum: hæc fecisti, & tacui. Exi-
stimasti iniquè quod ero tui similis? Arguam
te, & statuam contra faciem tuam. Psalm.

49. *Repetid entre vos mismo frequentemente*
N
estas

estas palabras, que Dios os dixé, y estreme-
ccos.

Para recoger el espíritu, quando se huviere derrá-
mado en recreaciones muy alegres, den va-
rios negocios de mundo, y en muchos
cuydados exteriores.

Saluum me fac Deus, quoniam intrave-
runt aqua vsque ad animam meam: infixus sum
in limo profundi, & non est substantia. *Psal. 68.*

Sicut aqua effusus sum, & dissipata sunt
omnia ossa mea. *Psal. 21.*

Eripe me de luto, vt non infingar. *Psal. 68.*

Erravi sicut ovis, quæ perijt, quære ser-
uum tuum, quia legem tuam non sum oblitus.
Psal. 118. Esto es, os aveis ido. vagamundo. lexos.
de Dios, aunque no le ayais ofendido.

Emitte manum tuam de alto, eripe me, &
libera me de aquis multis, de manu filiorum
alienorum, quorum os loquutum est vanita-
tem. *Psal. 143.* Hijos agenos son aquellos, que no
son de vn mismo espíritu, sino que quierem tratar de
otra cosa que no sea Dios.

Al

Al salir fuera de casa.

Dominus custodiat introitum meum, &
exitum meum ex hoc nunc, & vsque in sacu-
lum. *Psal. 120.*

Gressus meos dirige secundum eloquium
tuum, & non dominetur mei omnis in iustitia,
Psal. 118.

Deduc me Domine in via tua, & ingrediar
in veritate tua lætetur cor meum, vt timeat no-
men tuum; esto es, sic lætetur, en esta recreacion:
vt timeat, &c. *Psal. 85.*

Ab omni via mala prohibui pedes meos,
vt custodiam mandata tua. *Psal. 118.*

Vtinam dirigatur via mea ad custodien-
das iustificationes tuas. *Psal. 118.*

Exibit homo ad opus suum, & ad opera-
tionem suam vsque ad vesperum. *Psal. 103.* T
dad así gracias à Dios por averos dado esta li-
cencia.

Qui cogitauerunt supplantare gressus
meos iuxta iter scandalum possuerunt mihi. *Psal.*
139. Lo qual sirve para estar sobre aviso en aquellos
peligros, que por el camino se encuentran, mirando,
oyendo, &c.

N 2

Al

Al ver, como acontece, alguna belleza humana, & alguna pompa de Mundo.

Tanquam fœnum velociter arefcent, & quemadmodum olera herbarum cito decident: *Pfalm. 36.*

Veruntamen vniverfa vanitas omnis homo vivens. *Pfalm. 38.*

Veruntamen in imagine pertransit homo. *Pfalm. 38.*

Cum interierit non fumet omnia; neque descendet cum eo gloria eius. *Pfalm. 48.*

Homo sicut fœnum dies eius; tanquam flos agri sic efflorescit. *Pfalm. 102.*

Defecerunt in vanitate dies eorum, & anni eorum cum festinatione. *Pfalm. 77.*

Al ver por las calles àquellas necedades, en cuyo seguimiento van tantos hombres perdidos sin acordarse de Dios.

Filij hominum vsquequò gravi cordè? Vt quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium. *Pfalm. 4.*

Deus de Cœlo prospexit super filios hominum, vt videat si est intelligens, aut requirens Deum;

Deum; omnes dictaverunt, simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum non est vsque ad ad vnum. *Pfalm. 52.*

Vana locuti sunt vnusquisque ad proximum suum labia dolosa in corde, & corde loquuti sunt. *Pfalm. 11.*

Non est in ore eorum veritas, & cor eorum vanum est. *Pfalm. 5.*

Vide iniquitatem, & contradictionem in Civitate, die ac nocte circumdavit eam super muros eius iniquitas, & labor in medio eius, & iniustitia, & non defecit de platea in eius vsura, & dolus. *Pfalm. 54.*

Veruntamen vani filij hominum, mendaces filis hominum in stateris (*esto es, en el juicio de la recta razon, con la qual se pesa el bien, y el mal*) vt decipiant ipsi de vanitate in idipsum. Nolite sperare in vanitate, & rapinas nolite concupiscere, divitiæ si affluant nolite cor apponere. *Pfalm. 61.*

Thesaurizat, & ignorat cui congregabit ea. *Pfalm. 38.*

Contritio, & infelicitas in vijs eorum, & yiam pacis non cognoverunt. *Pfalm. 13.*

Al entrar en alguna Iglesia para visitar la.

Ego autem in multitudinem misericordiarum tuarum introibo in domum tuam; adorabo ad Templum Sanctum tuum in timore tuo. *Psal.*

5.

Introibo in domum tuam in holocaustis; reddam tibi vota mea, quae distinxerunt labia mea. *Psal.* 65.

Exaudi Domine vocem deprecationis meae; dum oro ad te: dñm extollo manus meas ad Templum Sanctum tuum. *Psal.* 17.

Sancti tui benedicant tibi, gloriam Regni tui dicent, & potentiam tuam loquentur, ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam, & gloriam magnificentiae Regni tui. *Psal.* 143.

Al visitar el Santissimo Sacramento.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum! Concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini. Cor meum, & caro mea exultaverunt in Deum vivum. Etenim passet invenit sibi Domum, & turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos. Altaria tua Domine

vir-

virtutum (se entiendo meus nidus erunt) Rex meus, & Deus meus. Beati qui habitant in domo tua Domine; y por què? In saecula saeculorum laudabant te. No os alabaràn como yo, que apenas lo hago por vn quarto de hora. *Psal.* 83.

Al Examinar la conciencia.

PRIMERO PUNTO.

Dar gracias por los Beneficios.

Benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones eius. *Psal.* 102. noli oblivisci, que te ha criado, noli oblivisci, que te ha redimido, &c. Estos beneficios se llaman retribuciones, porque Dios nos buelve bien por mal.

II. PUNTO.

Pedir lux.

Illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte; ne quando dicat inimicus meus prevalui adversus eum. *Psal.* 12.

N 4

III.

III. PUNTO.

Discurrir por las acciones de aquel día.

Proba me Domine, & scito cor meum; interroga me, & cognosce semitas meas, & vide si via iniquitatis in me est; & deduc me in via aeterna. *Psalm. 138.* En el fin de este punto dexios à vos mismo. Nonne Deus requirit ista Ipse enim novit abscondita cordis. *Psalm. 43.*

IV. PUNTO.

Pedir pardon.

Propter nomen tuum Domine propitius eris peccato meo, multam est enim. *Psalm. 24.*

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei; quia non custodierunt legem tuam. *Psalm. 118.*

Si iniquitates observaveris Domine, Domine quis sustinebit? *Psalm. 129.*

Non intres in iudicium cum servo tuo Domine, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens. *Psalm. 142.*

Averte

Averte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele. *Psalm. 50.*

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis; rugiebam à gemitu cordis mei. *Psalm. 37.*

Vide humilitatem meam, & laborem meum, & dimitte univèrsa delicta mea. *Psalm. 24.*

Loquales alegar à Dios; por motivo de perdonarnos, aysi nuestra vileza, como la dificultad que sentimos para no pecar.

Para humillarse en esse quarto punto, viendose ya tan cargado de pecados.

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ; non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum; quoniam iniquitates meæ supergræfæ sunt caput meum, & sicut ovis grave gravata sunt super me. *Psalm. 37.*

Circumdederunt me mala, quorum non est numerus, comprehenderunt me iniquitates meæ, & non potui ut viderem, multiplicata sunt super capillos capitis mei, & cor meum dereliquit me. *Psalm. 79.*

Repleta est malis anima mea, & vita mea in inferno appropinquavit. Posuerunt me in lacu

in-

inferior in tenebrosis, & in umbra mortis.
Psalm. 87.

Dixit; & venit locusta, & brucus, cuius non erat numerus, & comedit omne scenum in terra eorum, & comedit omnem fructum terræ eorum. Psalm. 104. Lo qual serà considerar por los defectos desamparado vuestro corazon de toda virtud.

Turbatus est à fu rore oculus meus, al verme tan cargado de defecto, inveteravi inter omnes inimicos meos; esto es, entre todos aquellos defectos mismos. Psalm. 64.

Para humillarse en el punto mismo, viendo que no ha guardado los propositos hechos en la Oracion.

Ego dixi in abundantia mea non movebor in æternum: Avertisti faciem tuam à me, à factus sum conturbatus. Psalm. 29.

Filij Ephrem intendentes, & mittentes arcum, conversi suat in die belli. Psalm. 77.

Citò fecerunt; oblití sunt operum eius, & non sustinuerunt consilium eius. Psalm. 105.

Pa:

Para humillarse en el punto mismo, viendo aver buuelto à aquellas salras, de que ya avia sanada.

Putuerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ: à facie insipientiæ meæ. Psalm. 37.

Para no ensoberveceros, quando os parezca no ballar en vos salras, de que ballais pocas.

Delicta quis intelligit? Ab occultis meis munda me, & ab alienis parte servo tuo. Psalm. 18.

V. PUNTO

Poner la enmienda.

Allevat Dominus omnes, qui corruunt, & erigit omnes elisos. Psalm. 144.

Et ero immaculatus cum eo, & observabo me ab iniquitate mea. Psalm. 17.

Ipse Deus meus, & salutaris meus; susceptor meus non movebor amplius. Psalm. 61.

Pa:

Para proponer de nunca fofegarnos, hasta que ayamos vencido del todo nuestras pasiones.

Persequar inimicos meos, & comprehendam illos, & non conv erstat donec deficiant. *Psalm. 17.*

Para dar gracias à Dios de los buenos propositos, que ballarèmos en el examen averlos cumplido.

In me sunt Deus vota tua, quæ reddam laudationes tibi, quoniam eripuisti animam meam de morte, & pedes meos de lapsu, ut placeam coram Deo in lumine viventium. *Psalm. 55.*

Inpulsus everfus sum, ut caderem, & Dominus suscepit me. *Psalm. 17.*

Para pedir la misma constancia para en gito de la capte, & para no dar gusto al

Perfice gressus meos in semetis vuis, ut non moveantur vestigia mea. *Psalm. 16.*

Ne

Ne tradas me Domine à desiderio meo peccatoris, cogitaverunt contra me; ne derelinquas me, ne forte exalcentur. *Psalm. 138.*

In hoc cognovi quoniam voluisti me: quoniam non gaudebit inimicus meus super me. *Psalm. 40.*

Qui tribulant me, exultabunt, si motus fuero: ego autem in misericordia tua sepe ravi. *Psalm. 12.*

Non dicant in cordibus suis, euge, euge; nec dicant devoravimus eum. *Psalm. 34.*

Para ofrecer à Dios los meritos de vuestros hermanos à falta de los vuestros.

Particeps ego sum omnium timentium te, & custodientium mandata tua. *Psalm. 118.*

Al componerse quietamente para dormir con morat esperança de estar en gracia de Dios.

Convertere anima mea in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi: Quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lacrimis, pedes meos à lapsu. *Psalm. 114.*

In

In pace in idipsum dormiam, & requiescam, quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me. *Psalm. 4.*

Læta tum est cor meum (*al pensar en Dios*) exultavit lingua mea (*alabar à Dios*) in super, & caro mea requiescet in spe. *Psalm. 17.*

PAR-

PARTE SEGUNDA.

La qual comprende otras obras comunes.

Para dar gracias à Dios, de que nos aya sacado de aquella vida tibia, y negligente, que en lo passado hizimos.

EGO dormivi, & somnum cæpi, & exurrexi, quia Dominus suscepit me. *Psalm. 3.*

Misit de somno, & accepit me, & assumpsit me de aquis multis. *Psalm. 17.*

Salvum me fecit quoniam voluit me. *Psalm. 17.*

Deduxit me super semitas iustitiæ propter nomen suum. *Psalm. 22.*

Exaltabo te Domine, quoniam suscepisti me, nec delectasti inimicos meos super me. *Psalm. 29.*

Domine eduxisti ab inferno animam meam, salvasti me à descendantibus in lacum. *Psalm. 29.*

Cum